СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРҐАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 20. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 25-го січня 1936. — VOL. XLIV. No. 20. Jersey City, N. J., Saturday, January 25, 1936. THREE CENTS

УРЯД ПОДАЄ НОВИЙ ПЛЯН ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ

ВАШИНҐТОН. — Не зважаючи на те, що уряд іще не погодився з усіми фармерськими організаціями за те, як має виглядати новий плян допомоги фармерам, уряд уже предложив свій плян прихильним собі членам конґресу з тим, щоб вони предложили відповідні проєкти конґресові.

Плян цей виробили урядовці федеральних фармерських бюр. Пропонує він, щоб даванням допомоги фармерам занялися стейти, а стейтам щоб давав гроші федеральний скарб. Сама допомога має відбуватися за засадою консервації природних багатств землі.

ПРИЗИДЕНТ ПРИКАЗУЄ ПРОСТУДІЮВАТИ БОНУСОВУ УХВАЛУ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відослав ухвалений конґресом закон про бонус для ветеранів до департаменту скарбу, щоб закон там простудіювали й зложили йому рапорт, який вплив буде цей закон мати для економічного життя краю.

З цього факту й інших, йому подібних, вносять, що президент Рузвелт можливо задумує конґресову ухвалу заветувати.

ВЖЕ ПЛЯНУЮТЬ УРОЧИСТУ РЕНОМІНАЦІЮ РУЗВЕЛТА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Краєвий демократичний комітет уже поробив приготування до врочистости, на якій Рузвелт має приняти свою номінацію на кандидата демократичної партії підчас цьогорічних виборів президента Злучених Держав.

Зараз по відбуттю краєвої демократичної конвенції мається відбути 27-го червня велика церемонія на „Пенсилвенія Френклин Філд". Там Рузвелт має виголосити свою промову. Заряд партії сподівається, що на цю церемонію зберється коло 150,000 осіб та що церемонія принесе партії гарні приходи.

13 СТЕЙТІВ НАВІСТИВ ХОЛОД.

ВАШИНҐТОН. — 13 стейтів, що розтягаються від Великих Озер по побережжя Атлянтійського океану, навістили в четвер сильний мороз і вітрюга. В багатьох околицях потиснув мороз, якого в них ще досі не записано. В Шікаго мороз дійшов до 17 ступнів Фаренгайта понижче зера, в Ню Йорку до 3.

Було багато випадків замерзнення. В Ню Йорку згинули 3 особи.

Найбільший мороз занотовано на мості між Злученими Державами і Канадою, коло міста Форт Френсис, Онтаріо, де термометер дійшов до 56 ступнів Фаренгайта понижче зера.

МОРОЗ ПОМАГАЄ РОБІТНИКАМ.

НЮ ЙОРК. — Мороз поміг багато страйкуючим робітникам, що обслугують високі будинки, добитися від власників домів уступок. Страйкарі не дали топлива, а наймаючі мешкання й канцелярії люди заставили власників піти на уступки.

Страйк треває далі та поширюється на дільницю Бронкс.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ВЕЛИКИЙ КРАВЕЦЬКИЙ СТРАЙК.

НЮ ЙОРК. — Юнія дамських кравців приготовляє великий страйк цих робітників на початок лютого, коли виходить обовязуючий тепер контракт з власниками робітень жіночої одежі.

На страйк вийде коло 105,000 робітників і робітниць.

ПЕРШИЙ ПРИСУД У СКОТСБОРСЬКІЙ СПРАВІ.

ДІКЕЙТОР (Алабама). — У місцевім повітовім суді скінчилася розправа проти першого підсудного з групи 8 муринів, обвинувачених за знасилування білих жінок. Осуджено покищо Гейвуда Петерсона, проти котрого вже три рази видавано присуд смерти. По 8-годинних нарадах присяжні принесли присуд, у котрім признали Петерсона винуватим злочину та встановили його кару на 75 літ вязниці.

Петерсон заявив, що він волів би вмерти, ніж відбувати кару за вчинок, котрого він не поповнив. Низка громадянських організацій видала публичний протест проти цього присуду, як проти грубої несправедливости, диктованої расовою ненавистю.

СЕНЗАЦІЙНА РОЗПРАВА ЗА ОТРОЄННЯ.

МИНІОЛА (Лонґ Айленд). — Підчас розправи проти пані Крейтон та пана Апелґейта, обвинувачених за отроєння жінки Апелґейта, Крейтон заявила під присягою, що вона подала пані Апелґейт молока, в котрім був підмішаний аршеник, про котрий вона знала, що це страшна отруя. На дальші допити вона признала, що дивилася, як Апелґейтова випила молоко та помирала серед мук, та що вона не хотіла кликати ніякої помочі. Одначе вона рівночасно заявила, що до цього її заставив її співобвинувачений, Апелґейт.

СКОЧИЛА З КОРАБЛЯ В ОКЕАН.

На кораблі „Монарк оф Бермюда" в Гемилтон, Бермуда, відкрито у виходку для пань 20-літню панну Лавру Бугайчук, що видно пробувала проїхати зайцем (без білету) з Бермуди до Ню Йорку. Замкнена в корабельнім арешті, дівчина в розпуці скочила з корабля в залив, щоб дістатися назад до Бермуди. Побачили це два чоловіки, що стояли на березі, й добули її з води. Її взято до корабельного шпиталю та поставлено під сторожу.

ДОВГОРЕЧЕНЦЕВЕ ЗАДОВЖЕННЯ САМОВРЯДУВАННЯ В ПОЛЬЩІ.

На основі тимчасових обчислень Головного Статистичного Уряду загальна сума довгоречинцевого задовження територіяльного самоврядування в році 1934—35 виносила коло 970 міліонів злотих. Найбільше задовження припадає на міста (800 міліонів зл.), дальше ідуть повітові союзи (коло 120 міліонів зл.), а решта припадає на воєвідські союзи. Довгоречинцеве задовження сільських громад і комунальних союзів не переступає 15 міліонів злотих.

Довги самоврядування у відношенні до держави виносять 500 міліонів зл. Другим вчерги вірителем самоврядування є комунальні кредитові інституції (коло 120 міліонів зл.). Задовження самоврядування з титулу внутрішних облігацийних позичок виносить 116.7 міліона зл., а заграничні — 105.6 міліона зл. Крім цього вірителем самоврядування є між ін. заведення публичних обезпечень (43 міліони злотих).

ДОЛЯ БЕЗРОБІТНОГО ІНЖИНІРА.

Недавно до управи жидівської громади в Рівному зголосився якийсь чоловік і просив милостині. З голоду втратив свідомість. Як опісля виявилося, був це безробітний інжинір з Влоцлавка, Колкович. Доведений до краю після безуспішної пошуканки праці, інж. Колкович пішов на жебри.

ПОВІСИВСЯ В КОСТЕЛІ.

Цими днями у Вонґрові (Познанщина) повісився в костелі біля головного вівтаря місцевий костельний Щепан Янковський. Причиною цього несамовитого кроку факт, що парох звільнив його з посади. Самогубець осиротив жінку і 7 дітей.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Сторож вузької залізнички в Лужках, пов. Долина, Тадей Медицький, вертаючись із службового обходу, побачив свою жінку і тещу, що йшли до Болехова і везли на санках двоїлітню дитину. Здогадуючись, що обі жінки з причини родинних невзгодин вертають-ся до своїх кревних, молотом від шин порозбивав їм голови, а дитину забрав до дому. Жертви родинних порахунків померли незабаром. Душогуба арештовано.

ЛІКВІДАЦІЯ БАНДИ ФАЛЬШІВНИКІВ МОНЕТ.

У Львові поліція зліквідувала банду фальшівників монет, в якої склад входило 13 осіб, у цьому 6 жінок. Фальшівники кольпортували 5 і 10-злотові монети у Львові і в найближчій околиці.

„СОЦІЯЛІСТИЧНИЙ" КОРОЛЬ.

До влади Едварда VIII дехто привязує велику вагу. Кажуть, що він змагатиме всіми силами до облекшення долі бідних, робучих мас, яких життя він добре знає. Ще давніше висказував він неодно гірке слово протесту проти такого порядку, що допускає таку нужду. Питання: чи ті, як казали, „соціялістичні" погляди, які мав князь Валії, матиме тепер — король Едвард VIII.

НЕМА ТО, ЯК У РУМУНІЇ.

В Банаті вивласнив румунський уряд землі, що давніше належали до Юґославії. Урядова комісія оцінила їх вартість на 8 міліонів леїв і стільки мав скарб заплатити вивласненому. Алеж від чого в циганськім царстві хабарі й... політика. Один з них так успішно полагодив цю справу в міністерстві (один вищий міністеріяльний урядник, як потім виявилося, отримав 30 міліонів хабаря), що вивласнений дістав від скарбу 116 міліонів.

В Румунії за хабар усе можливе. За невелику суму одна букарештенська фірма дістала дозвіл без найменшої оплати спровадити 17,000 здемонтованих авт. Авта ті зложено й очевидно з великим зиском продано, а румунський скарб утратив 350 міліонів леїв.

РЕГАБІЛІТАЦІЯ ВЧИТЕЛЬКИ.

В Тернополі відбулася свого часу судова розправа проти вчительки Елеонори Леньковської під закидом наклепу. Вона донесла на повітового коменданта державної поліції, надкомісаря М., що після якоїсь забави заманив її до свого мешкання, яке межувало з його урядовим бюром, і тут пробував її зневолити. Надкомісар заперечив цьому донесенню і тернопільська прокуратура виготовила проти вчительки акт обвинувачення. Судова розправа скінчилася засудженням Е. Леньковської на 10 місяців вязниці. В мотивах присуду зазначено, що суд дає віру надкомісареві М., якого зізнання як свідка вважає зовсім певними. Одначе засуджена вчителька зголосила апеляцію і на днях у львівському апеляційному суді відбулася розправа при зачинених дверях. На розправу прибув з Варшави делеґат головної команди державної поліції. Засуджену вчительку увільнено і тимсамим зреґабілітовано. Апеляційний суд ствердив, що зізнання свідка надкомісаря М. відбігають від правди і не заслугують на віру.

„МИКОЛА ШУГАЙ З ДРУГОЇ СТОРОНИ".

Це назва нового роману, написаного на основі урядових джерел і доказів. Автор роману — Беджих Крил. Роман друкує чеська ілюстрована газета „Пестрі Тиден". Щодо змісту, то він зовсім розбігається з романом Ів. Ольбрахта „Розбійник Микола Шугай". Але видно, що чеські письменники все більше й більше цікавляться Закарпаттям.

13 ДІВЧАТ СУДДЯМИ.

Модернізування Туреччини йде скорим кроком вперед. Недавно іменувало там міністерство судівництва 13 дівчат суддями в Істанбулі. Будучність покаже, як вони вивяжуться зо свого завдання.

ПРЕМІЄР ГОЛЯНДСЬКОГО УРЯДУ ПРО УКРАЇНУ.

До „Діла" пишуть з Амстердаму: Проф. В. Кузів, суперінтендент української евангелицької церкви, з нагоди своєї обїздки Голяндії відвідав цими днями премієра голяндського уряду, д-ра Г. Колейна. В розмові з ним про українські справи на совєтській Україні висловив проф. Кузів д-рові Колейнові подяку за те, що голяндський уряд досі не визнав Совєтів. У цілій їх розмові проявлялися вдячні почування д-ра Колейна до українського народу взагалі. Український нарід знаний д-рові Колейнові з його побуту у Львові.

ПРОКУРАТОР.

В „Роботнику" містить один з колишніх слухачів славного фільософа права, Петражицького, кілька афоризмів того вченого:

„Прокуратор завсіди мусить памятати про одно: є він сторожем закону, тільки **закону**; акт обвинувачення не є законом; акт обвинувачення може помилятися; чесний, **справжній** прокуратор не репрезентує акту обвинувачення; репрезентує закон і правду, ніщо поза ними.

„Прокуратор, що дивиться на обвинуваченого, чи на свідка, забуває, що кричить на безборонну людину. Джентельмен ніколи не піднесе голосу супроти слабшого.

„Прокуратор, дивиться на засудження обвинуваченого як на щабель власної карієри, перестає репрезентувати закон і державу".

ФІЛЬВАРКИ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Дирекція Товариства Кредитового Земського у Львові оголосила дальші ліцитації маєтків у Східній Галичині. У списі цих маєтків знаходяться: Пониква, пов. Броди, власність Бохенських; Русилів, пов. Бучач, вл. Штайнової; Войткова, Великий Двір, Турє і Мішківщина, пов. Добромиль, вл. д-ра Новоселецького; Конюшки Королівські, пов. Рудки, вл. Векслера; Джурів, пов. Коломия, вл. Тененблітів; Ямниця, пов. Станиславів, вл. Дунін Борковської; Денисів, пов. Тернопіль, вл. Уейського; Винятинці, пов. Заліщики, вл. Бракчинського; Медионь, пов. Збараж, вл. Малаховського; Добротів і Масярне, пов. Камінка Стр., вл. Вайсґлясів; Вербівці, пов. Збараж, вл. Малаховської; Острів, пов. Золочів, вл. Жебрацької; Пітричі, пов. Золочів, вл. Солянського і спадкоємців; сільська реальність Марії Якубовичевої в громаді Коросні, пов. Золочів; Ступосяни Горішні з Березівкою, пов. Ліско, вл. Спілки Ступосяни у Львові й Марківці, пов. Сянік, вл. Мичковських.

ДОВГЕ ЖИТТЯ.

В Марашесті (Румунія) померла Калінка Ставараке в 122 році життя. Старушка лишила 93-літнього сина та 90-літню дочку. Від трьох років їла тільки раз на два дні й дуже багато курила.

ЗЛОВЖИВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО СЕКРЕТАРЯ.

В Товмачі арештовано секретаря збірної громади Товмач село, Максиміліяна Зовбека, під закидом ріжних зловживань. Він фальшував від довшого часу квіти і касові асиґнати, причому присвоїв собі значні грошеві суми.

КОНФІСКУЮТЬ КОМЕНТАРІ ПРО ВАРШАВСЬКИЙ ПРИСУД

ЛЬВІВ. — Годі подати точні відомости про враження, яке викликав присуд у варшавськім процесі на українців. Одно можна ствердити: що вся преса і ввесь загал були аж надто здивовані суворістю присуду. Та польська цензура не допустила, щоб ті почування могли знайти свій вираз у пресі. Всі місця, що відносилися до цеї справи, сконфісковано й на їх місці остався тільки білий папір. Тільки в „Ділі" знаходимо таку замітку:

„Судових присудів критикувати не вільно. Можна тут тільки зазначити, що навіть ті, що предсказували найсуворіший присуд, були його змістом заскочені. Враження присуду у Варшаві дуже сильне".

„МАЛОПОЛЯКИ" ПРО ПРИСУД.

Львівський „Дзєннік Польскі" пише таке:

„Варшавський присуд дає сатисфакцію ображеним почуванням польського народу. І тому знаходить моральну апробату нас усіх.

„У нікого не може викликати ні здивування, ні зворушення".

ОСТАННІЙ ДЕНЬ СТАРОГО РОКУ.

ВАРШАВА (Польща). — Варшавський „Роботнік" описує останній день процесу проти українських революціонерів, себто день присуду, між іншим ось так:

„День присуду. Остання дія процесу і заразом останній день року згідно з греко-католицьким календарем. Від вчасного ранку вулицю Міодову густо обставила поліція. Що кілька кроків кінні й піші відділи. В брамах сильні резерви. На судовім подвірю проходжуються патрулі. Надолині в авлі, на сходах, число одностріййної й тайної поліції збільшене. По кілька разів провіряють білети вступу. Кажуть, що закордонна преса, провінціональна й варшавська ледви можуть поміститися в просторих лавках, призначених для газет. На салі, що досі поза моментами промов була порожня, тепер неймовірна сутолока. Перед дванацятою з бічного входу показується довгий ряд ґранатових одностроїв. Поміж тією двічі збільшеною ескортою йдуть підсудні. Вони спокійні; тихі обличчя мають вираз опанування. Вони може трохи блідші, очі може блищать ясніше, але їх рухи навіть не виявляють знервування, яке видно серед публики. Минають довгі хвилини. Чекання хвилює нас. Вже після 12-тої. Там нагорі падуть слова присуду. На сходах скорі кроки. То гонять ґазетярі, що спішать до телефону. Чути короткі слова: три смертні присуди, і т. д. Знову кроки. Важні, повільні. То ескорта спроваджує Бандеру, що його усунули з салі за оклик... Бандера блідий як стіна, тільки очі паляться гарячково. За хвилину спроваджують і Лебедя. На його обличчі вогняні румянці й звичайний іронічний усміх на устах. Після того знов тиша. На горі читають мотиви присуду. Скінчилося — каже поліція. То встає саля. Суд виходить. На сходах рух. Знов біжать ґазетярі до телефонів. Після них знову ряд ґранатових одностроїв; між ними засуджені. Гарячкові румянці, очі повні виразу. Один за одним никнуть у дверях до кімнати вязнів. Тепер сходиться публика. Юрбою, гамірно обговорює присуд. А тепер ідуть родини. Похилений, блідий батько Зарицької; йде дріжучи мати Гнатківської, залита сльозами; йдуть усі ті, що довгими тижнями в куті судової салі здалека очима що дня поздоровляли обвинувачених, що вдивлялися в уста кожного зі свідків, яких зізнання мали заважити на долі тих дванацятьох. Останні сходять оборонці... чотири оборонці. На їх обличчях повага, спокій і розуміння. Вони виконали все, що їм призначене було виконати. Пустіє палата суду, на подвірю ще творяться гуртки. Люди збиті враженнями, думками... а в куті подвіря чорніють понурі силюети вязничних самоходів, чекаючи засуджених... Останній день року — греко-католицького обряду... останній день довгого процесу".

СМЕРТЬ Д-РА ЯРОСЛАВА ЛОПАТИНСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — Дня 13. січня помер у Львові д-р Ярослав Лопатинський, лікар з Гологір, композитор, автор опери „Еней на мандрівці".

ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР ПРО ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ВАРШАВА. — Міністер справ внутрішніх, Рачкевич, говорив у комісії буджетовій про охорону меншин у Польщі. Запевнив він, що уряд буде їх боронити перед протижидівськими виступами. А згадавши за українську справу, подав, що уряд приписує першорядну вагу до польсько-українських відносин і зробить усе, що в його силах, щоб ті відносини поправити. По тій заяві волинський посол Тимошенко заявив, що „сильна польська держава є одинокою опорою для повстання української держави".

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Ситі і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КЕПСЬКА ПРИСЛУГА

Бонусовий закон, перепертий могутньою ветеранською „лабі", вже перейшов усі стадії законодатного млина в конґресі й опинився в руках президента. Що зробить з ним президент Рузвелт, покищо ще про це край не має найменшого натяку з Білого Дому. За вето буде промовляти його попереднє становище проти бонусового закона; проти вета — сила ветеранської „лабі". Що оба арґументи однаково сильні, видно з довгого вагання президента. Зрештою, противна сила може легко уневажнити евентуальне вето.

Дуже можливо, що президент вийде з ситуації по політикански: закона не підпише й вета не заложить. Тоді конґресова ухвала стане законом, але президент буде могти колись, як з нього вийдуть для краю злі наслідки, сказати, що він його не підписував.

Які саме наслідки бонус потягне для краю, про це є дві думки. З одного боку ветерани запевняють, що пущення в обіг двох міліярдів долярів, які будуть виплачені титулом бонуса ветеранам, послужать могутнім товчком для оспалого промислового й торговельного руху в краю. Мовляв, як ветерани тільки виміняють свої бонди на готівку в почтових урядах, вони негайно почнуть ці гроші видавати. Піде в рух торговля, рушать фабрики, почнуть іти роботи.

Скарбовий уряд, а з ним і деякі громадянські круги остерігають край, що скарб не має необмежених маєтків, ні необмежених жерел позичок. Значиться, коли край видасть на ветеранів два міліярди долярів, то він буде могти видати на інші справи два міліярди долярів менше, якби міг видати, колиб закона про бонус не було. Якби краєві не було потрібно болючо цих грошей, то це було би ще пів біди. Але якраз тепер уряд знаходиться у тяжкій грошевій скруті. Треба йому грошей на запомогу для безробітних, треба на розвязку мешканевої кризи й треба на розвинення пляну суспільного забезпечення. Знавці скарбового уряду рахують, що по відтрученню видатків на бонус і сплаті позичок, уже належних до виплати, урядові лишиться всього разом не цілі 4 міліярди. Коли ветерани дістають два міліярди, то можна з цього мати поняття, що можна зробити з 4 міліярдами для людей, яких є десять разів більше. З того вносять, що признання бонуса підорве всю іншу суспільну допомогу, в теперішній час пекучо потрібну.

Цікавий причинок до цього спору дає нам тактика републиканської партії. Ця партія тепер кричить про потребу ощадности, але вона вся попирала закон про бонус. Кажуть, що вона робить це свідомо, тому, бо знає, що видатки на бонус підорвуть допомогову акцію уряду, а тимсамим скомпромітують теперішню адміністрацію.

У цей спосіб стерлися з собою інтереси ґрупи ветеранів і інтереси широких кругів безробітних робітників. Чи край зможе вийти з цього клопоту без шкоди для широких мас, покаже вже найближча будучність.

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРІВ.

(З львівського часопису „Українські Вісти").

(40)

„Вилікуйте свої душі".

Міністер Перацький — заявив прокуратор — говорив те саме, що писав пос. Голуфко, тобто, що українці є співмешканцями на одній землі. ОУН писала по вбивстві мін. Перацького, що згинув „кат" українців. Це доказує, що їх думка є хора, як взагалі думки людей з ОУН від вершка до долини. Слід звернутись до них зі словами польського письменника: „Вилікуйте свої душі". На доказ прокуратор згадує про лист одного наддніпрянця до Коновальця, в якім автор малює картини, як завдавати смерть. Лист обіймає коло 50 сторінок. Цього листа не кинув полк. Коновалець до коша, але переслав Сеникові. Наддніпрянець радить, як треба випробовувати кандидата на члена орґанізації, пропонуючи систему провокації та розбудити бажання зиску. Крім того пропонує у листі заанґажувати до нападу відомого йому російського соціял-революціонера, який брав колись участь у нападі на банк у Харкові. Одначе за напад радить дати йому якийсь відсоток грошей, а тоді напевно він його виконає. На 20 сторінках цього листа нема ні одної здорової патріотичної думки, але зате говориться, як убивати і мститися, як шарпати на кусні ворога. Це нездорова думка. Таксамо поступив Сеньків, який відложив пензель і палітру і пішов убивати Бачинського тому, що його просив про це Мигаль. Чиж це не є нездорова думка? Потвердженням цієї нездорової думки є далі плян убити волинського воєводу Юзефського, який — як каже прокуратор — є приятелем українського народу. Згаданий уже наддніпрянець захоплюється теж шістьома долярами, що їх дала якась бабця на бомби. В цьому факті згаданий „наддніпрянець" добачує найвищий символ патріотичної зрілости. Тому, що думка цих людей нездорова, вони опинились на судовій салі. Недужий мізок лікується у шпиталі для умово недужих. На хору думку нема іншого способу, як судові кари.

Добре сталося, що польський нарід помилував раніше, заки ще проголошено присуд. Цей присуд мусить бути дуже строгий і буде дуже строгий. Зазивом до співжиття закінчив прокуратор свою кількагодинну промову.

ПРОМОВА ПРОК. ЖЕЛЕНСЬКОГО.

(З львівського „Діла").

Вбивство мін. Перацького і політичне тло.

З поділу тем і роль у цьому процесі — зазначив прокуратор — припало мені обговорити справу, про яку не можна говорити без сильніших і гостріших акцентів. Маю говорити про вбивство польського міністра і про справників цього вбивства. Щоб мене зле не зрозуміли ті, яких це не торкається, хочу заздалегідь підкреслити, що говоритиму з виключенням політичних тем і мотивів. Прокуратор підкреслив, що говорить від цілої польської держави, якої співмешканцями є як поляки так і українці. Прокуратор підкреслює, що тут не йде про якесь присвоєння промовляти в імені співмешканців з Галичини. Прокуратор пригадує, що по вбивстві мін. Перацького посипалися теж з Галичини голоси осуду. В цій справі появилась заява партії УНДО і пастирський лист митрополита Шептицького та багато інших міродатних голосів. Я щасливий — каже прокуратор — що можу на них покликатися, підкреслюючи, що можна говорити про відокремлених, конкретних людей, хочби було їх багато, і що звертаюся саме до тих людей, а не до суспільности, зпоміж якої ці люди вийшли.

Прокуратор підкреслює, що не буде порушувати політичних моментів і говорить, як він це розуміє. На розправі згадувалося про деякі анальоґії, але їх нема, як заявив прокуратор Рудніцький, відповідаючи оборонцям.

Не треба подразнювати почувань.

Це болючі речі і їх не слід тут порушувати. В цій справі, і більше ніж в іншій судовій справі, мусять впливати деякі „імпондерабілія", які слід пошанувати і деяких почувань подразнювати не треба і не вільно, хочби тому, що цього вимагає інтерес підсудних. Але це ще не все. Чи справу можна схоплювати не політично, коли йде про вбивство, яке виконано без сумніву з політичних мотивів і йде про участь архиполітичної організації? Якжеж у таких умовинах прокуратор, починаючи своє обвинувачення, може сказати: виключаю з цієї теми політику. Як можна усувати щось, що є? Відповідь на це — каже прокуратор — дає карний закон. Прокуратор признає, що це вбивство виконано з політичних причин, на політичнім тлі, і що ця орґанізація є політична. Алеж чи з того виходить, що слід порушувати теми, які справді вяжуться наче би з тлом убивства і з тлом цієї змовної орґанізації, але які не можуть мати впливу на зміст присуду? Обвинувачуючи за вбивство, можна сказати так: зясуймо найплястичніше, найвимовніше всі ті мотиви, якими кермувався не тільки вбивник, котрого тут нема, але також його всі помічники. Ці мотиви, це важна справа, тому, що тут іде про вимір кари. А вимір кари, по думці статті 225 к. з., є дуже важною справою. Але і так не можна справи ставити.

Злагіднюючі обставини.

Чи може тут входити у гру т. зв. злагіднююча обставина, що про неї згадується у § 2 ст. 225 к. з. — про стан надмірного схвилювання? Хоч цього арґументу — говорить прокуратор — ще не чув, але бажає теж заздалегідь його виелімінувати. Про надмірне схвилювання у розумінні карного закону тут не може бути навіть балачки. Законодавець заявив, що суттю упривілейованого схвилювання є психічний стан, підчас якого зворушливі процеси беруть переваґу над розумом і справник діяв під впливом переможних емоцій при обмеженій діяльности розуму. Прокуратор запитує, хто з підсудних хотів би боронитися тим, що його розум при згаданім діянні був обмежений емоціональними спонуками, зворушенням. Далі законодавець в іншім уступі каже: діяння з пімсти не можна утотожнювати з акцією під впливом сильного зворушення. Прокуратор підкреслив, що не може бути навіть спору на цю тему.

Що може мати вплив на вимір кари?

Зрештою, чи тут може входити в гру спір про вимір кари з огляду на таке чи інше ідеольоґічно-політичне наставлення, і що більше — на такий чи інший фактичний підклад з огляду на польсько-українські взаємини у Польщі і поза її межами, які могли би рішати, що оному з підсудних можна вимірити нижчу кару — ніж тоді, колиб ми знали про ті ріжні умовини, які оборона хоче зясувати. Це абсурд. Отже оборонці хотілиб і хочуть зясувати умовини польсько - українського життя в чорних красках, хотіли би зібрати дійсні, чи тільки уявлені кривди? Навіщо? Хіба на те, щоб сказати, що тим людям у тих умовинах, коли би ви приняли їх вину за доказану, належиться найнижчий вимр кари. Це слід отверто про це сказати. Зрештою не стверджено, щоби ті люди хоч частинно діяли під впливом такого стану відносин. Навпаки. Тезою акту обвинувачення є і буде, що зовсім інші причини в и к л и к а л и смерть мін. Перацького. Але навіть як би не було доказів на те, то як можна говорити про те, що якісь умовини, скажім недостача — на думку оборони амо підсудних — потрібної скількости шкіл, захоронок, кооператив чи навіть автономії, може мати вплив на вимір кари при вбивстві міністра у Польщі? Прокуратор іще раз підкреслив, що це абсурд. Отже це не має ніякого впливу на зміст присуду. А далі справа участи у змові, що про неї говориться у статтях 97 і 93 к. з. Ніколи у польськім суді не ставилося справи так, що суд має вимірити нижчу кару тому, що є такі або інші умовини у Польщі, приймаючи, що змова була. Це не є ні фактична, ні правна конструкція. Кару вимірюється в Польщі згідно зі статтями 97 і 93 к. з., беручи під увагу предметові умовини, цебто залежні від того, на чім полягала участь у змові і як далеко зайшла ця діяльність. Не може мати ніякого впливу на зміст присуду те, чи підсудний Мигаль або Лебедь уважав стан у Польщі болючим, який вимагає пімсти, або чи у своїм субєктивнім переконанні вважав за справедливе, вступаючи до ОУН, щоби вести конспіративну діяльність. Ця справа є того роду, що доля підсудних, що зміст вашого, панове судді, присуду, є зовсім відокремлений від політичних мотивів. Тому сміло можете не розгляати тих усіх відносин, які хотілиб вам зясувати оборонці, а проте ваш присуд буде слушний і справедливий, бо візьмете під увагу все те, що можна розглядати при обвинуваченні зі ст. 225 і 97 к. з., не згадуючи вже про статтю 148 к. з. — закривання слідів. Отже тут політики не слід вводити, бо вона для суду зайва і непотрібна. Але на це можна би відповісти, що судимо людей, не проступок — отже суд повинен знати їх думки. І щоби їх судові вияснено, покликувалися тут на польську літературу. Але тут було дуже багато української політичної літератури, яку ОУН видавало томами. Якщо йде про те, як і що думав нпр. підс. Карпинець, найкраще буде покликуватися на українську літературу. Вона впливає на устійнення думок. Навіщо тут свідки, статистика? Таж слідство не тільки не занедбало, але представило душу тієї орґанізації. Отже є цілість і основа до того, щоб судити. Навіщож тут уводити політику, додаткові дані? Хіба на те, щоб узяти їх за вихідну точку. Прокуратор запевняє, що міг би представити відповідні дані. Навіщож потрібна тут дискусія і над чим? Над польсько - українськими взаєминами? Де? У польському суді? З якою метою? Чи польський суд є покликаний і має право вирішувати цю справу? Щож із цього могло би вийти? Як тут наборзі, бо в доволі малім гурті — не знаю звідкіля ця леґітимація оборонців, бож вони мають повновласть тільки від 10 підсудних — малось би вирішувати польсько - українські взаємини — cui bono?

Гострий випад проти оборонців.

Прокуратор пригадує ріжні виступи оборонців і каже, що тут іде про щось, що з судом і з тією справою не має нічого спільного. Кажучи щиро, — заявив прокуратор — якщо мається до діла з тією орґанізацією, то всі розправи слід вести при замкнених дверях, що є єдино льоґічним і послідовним, бо ця орґанізація сказала, що буде сіяти терор. Прокуратор пригадує, що це перша розправа у Варшаві проти цієї орґанізації, яка існує віддавна і продовжує свою діяльність. Ця орґанізація методично, доцільно і програмово вишколює своїх людей, що в суді можна вести далі свою діяльність, — що її член у нових умовинах не тільки не може відступити, але використати ті умовини, що судова саля є знаменитим засобом вести пропаґанду, звідкіля вона поширюється на цілий світ. Тут прокуратор покликується на брошуру ОУН п. н. „Конспірація" і наводить низку розділів, між іншими такий: є дві методи — або втікати і не признатися, або дати зловити себе і тоді висвітлити все найголосніше. Перша з тих метод є методою Мацейка, друга Лемика, в якій вишколював його Бандера. На питання, чому так слід поступати, брошура відповідає: Не допустім, щоб на українських землях під окупацією, себто в Галичині і на Волині, запанував спокій. З такими то надіями — підкреслив прокуратор — деякі люди прийшли перед вас, панове судді. Хтож веде цю пропаґанду? Гляньте на акти Сеника.

(Далі буде).

Подружні розмови.

— Моя дорога, тут і часописи написали щось про тебе.

— Що таке?

— Читай: статистика доказує, що на світі занадто багато жінок.

Чоловіче, так дальше бути не сміє. Передучора в ночі ти прийшов учора до дому. Вчора в ночі ти прийшов нині до дому. Колиж ти нині в ночі прийдеш завтра — я тебе покину.

А. Швед.

КУРЯЧА ВІЙНА

(Оповідання).

(2)

Хоч сусіди вже повинні були привикнути до тої згідливости обох родин, вони все ще дивувалися. Люди не могли зрозуміти того, що курки двох господинь на однім подвірю ще не розсварили приятельок, хоч в селі не знайшов би двох господинь, що живучи в сусідстві, жили би в згоді. Як не через що важніше, то бодай через курки стали собі ворогами. Курка то така скотина, що користає з кождої діри в плоті, щоби влізти в сусідський город, щоби там зробити шкоду, обідати курки сусіда, або на шкоду власної господині лишити там своє яйце. Як в плоті нема діри, то курка перескочить пліт, аби тільки дати причину до сусідської сварки.

Одної весни Тринка був у Львові і там дістав насіння дуже добрих бураків. Частину того насіння відступив пароxові. Бураки зійшли дуже добре, та парох не мав щастя. В город влізли свині. Можна погадати собі, що з бураками сталося. У Тринки було забагато того добра. Тринчиха наминала повний кошелик і ту розсаду занесла на приходство. Попадя врадувано відплатилася девятьма покладками від дуже великих і гарних голендерських курей. Попадя пояснила, чому дає лиш девять, не кругло десять. Сказала, що квочку все треба посадити на непаристім числі покладків. Як би було до пари, то звичайно більша половина покладків змарнується.

Маланка так втішилася, така була щаслива, що зараз попрощала попадю і бігцем пустилася домів. Неначе на крилах летіла. Саме тоді у неї сиділа квочка на покладках. Тринчиха ті покладки повикидала і всунула голендерські. Мала щастя. З тих 9-тьох покладків вийшло сім курок і один когут. Лише один покладок змарнувався. Маланка тупцювала навкруги курят, цілком так, як сама квочка. Чи в хаті була, чи поза хатою, то про ніщо інше не балакала, як про ті курята. З хати на двір не пускала їх. І в сінях не лишила. Взяла до світлиці. Квочка мала право зі своїми малими походжати по світлиці неначе друга мама Ксені. Коли квочка аж на стіл вискочила і по столі лазила, то Тринчиха не казала їй нічого. І Тринка мовчав.

Тринка мовчав, поки курята були малі. Колиж вже підросли, що могли бігати, куди хотіли, сказав:

— Ти, Маланко, забагато їм позволяєш. Годі довше лишати їх в світлиці. Вони не шанують ні лавки, ні стола, ні постелі на ліжках!

— Що ти знаєш! — відповідала жінка. — Ти може хочеш, щоби такі маленькі мушки проковтувала сорока? Або щоби ворона поїла їх? Або яструб? А як вони занехарять лавку, чи стіл, то через те нехай тебе голова не болить. Чи ти мив їх коли? Чи то ти будеш їх прати? Не ти маєш з ними клопіт.

— Щоби так цілком ні, не скажу. Як в хаті хочу сісти, то мушу добре оглядатися і призиратися, щоби не попасти на щось таке, що вони за собою лишають.

— А на щож ти маєш твої очи, як не на те, щоби оглядатися і призиратися, щоби не сісти там, де не треба. Курята лишаться тут в світлиці, поки я схочу. Затям собі те! Чи я не маю права до жадної утіхи?

— Я, Маланко, не бороню, — бурмотів муж під носом. — Та до таких річей ніхто не повинен засильно привязуватися, бо з того вийде ідолопоклонство.

— Не привязуватися засильно! Ідолопоклонство! Лиш ти не привязуйся засильно! Чогож ти покланяєшся ідолови... ось тому на полиці... цій фляшці? Чи ти нині вже глянув на твоє божище? Вже помолився до нього?

Тринка розсміявся і каже:

— Фляшка не є моїм божищем. На добавок тепер, коли вона порожна.

— Порожна, чи ні, курята лишаться в хаті, поки схочу. Ще раз кажу тобі, затям собі те!

Сердита відвернулася і пішла до пекарні. Така то через курята була перша сварка, та не з сусідкою, а з власним мужем.

Тринка був лагідної вдачі і взагалі не любив з жінкою сперечатися. Лиш здвигнув раменами; зажив табаки і пішов до стайні до коней, кажучи до себе:

— З бабами і курми війни не виграєш...

Хоч лагідної вдачі, через ті курята раз і Тринка дуже розсердився. Раз привіз був з міста свіжу табаку, якусь дуже добру. Сидячи в хаті під вікном, поклав табаку на лавці. Вийшовши з хати, забув взяти з собою. Маланка дуже нелюбила того, що він свій ніс напихає такою поганню. Скоро муж вийшов, Маланка вхопила мішочок з табакою і вкинула в піч. Саме в тій хвили увійшов Софрон і бачив це. Розкричався так, що ах Бартюки вибігли до сіней і наслухували, чого він так кричить, як ще ніколи його не чули. Розкричався ще більше, коли жінка, щоби щось сказати в своїй обороні, сказала, що мусіла зробити так, бо квочка щось свого впускала в сю табаку.

— Я ту квочку і ті курята подушу, як далі будуть лазити по хаті і паскудити! — кричав.

Тимко і Текля Бартюки мали сто потіх через ті курята Тринчихи. Їм не тяжко було підслухувати, бо Тринчиха балакала голосно, Тринка, як був сердитий, кричав. Чим більше Тринки сварилися, тим більше Бартюки сміялись.

Текля Бартюкова також посадила квочку, та не на якихось расових покладках, а на наших. Вийшла ціла купа курят і з них росли звичайні чесні кури й когути. Їх господиня не мала з ними клопоту. Поки були малесенькі, сиділи під припічком. Пізніше в куті пекарні, відгороджені дошкою. Як підросли, Бартючка випустила їх на подвіря.

Аж в осени, коли курята Тринчихи вже повиростали і вона вже за них не боялася, випустила їх на подвіря. Коли Текля Бартюкова глянула на них, то її неначе кольнуло щось. Було на що дивитися, коли ті расові стали по подвірю бігати. Високі довгошийки з чорним біло накроплюваним пірям. Колиж надивившися на них, глянула на свої, що бігали неначе ті жайворончата, вона почула щось таке, що звемо завистю.

— Хібаж я не могла з приходства дістати ці покладки так, як їх дістала Маланка? Пусте! Зате я маю пять разів стільки курят, що вона, бо у мене сиділи дві квочки на сорок покладках.

Її муж, Тимко Бартюк, стояв коло неї і також призирався курятам Маланки.

— Гарні! — сказав. — Аж любо дивитися. Подобаються тобі?

Текля не відповіла нічого. Сердита відвернулася і пішла до хати.

Прийшла зима. Маланка вирізувала по одній свої старі курки, щоби під весну мати вже лиш одну расу, ті нові голендерські. Лише три чи чотири курки з минулого року загадала полишити при життю.

(Далі буде).

Образа гонору.

Суддя: Пане процесовичу, ви написали в скарзі, що ваш сусід Галабурда назвав вас прилюдно свинею. Чи він справді вас так назвав?

Процесович: Ні, прошу світлого суду; він прилюдно назвав мою дитину поросятем, отже я як батько дитини, то сам догадався решти і мусів заскаржити за образу гонору!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НАРІД І КОРОЛЬ.

Републиканці взялися тепер до завзятої кампанії проти президента Рузвелта. Між іншим почали давати на радіо короткі сатиричні розмови, так звані „скити", звернені проти ріжних сторін Рузвелтової політики.

Один такий „скит" виступав проти президента Рузвелта гейби диктатора. Пригадує саме цей „скит", якто в часі американської революційної війни група військових старшин запропонувала ґенералові Вашингтонові стати королем Америки.

Джордж Вашингтон на це відповів: „Не було ніколи чоловіка, здібного бути диктатором над вільним народом".

Цей висказ представляє великим не тільки Джорджа Вашингтона, але й американський нарід. Бо зі слів Вашингтона ще не виходить, як поступає нарід вільний. Чи хотів він сказати, що нарід-раб добровільно шукає диктатора над собою?

ДЕПРЕСІЯ Й ШТУКА.

Американський різьбар Френк Ріл заявив, що покидає різьбарство та переходить до іншого звання: стає „бартендером".

Ріл не молодий чоловік. Йому вже 49 літ. Не злий він різьбар, бо виставляв свої твори в найкращих музеях Америки, а бруклинський музей купив у нього дві різьби. Він один з кращих аремиканських різьбарів у дереві.

Коли такі люди покидають штуку, то знак, що депресія в Америці досягнула вже до самого серця штуки.

ЧОМУ ВІН ПОКИНУВ?

При нагоді переміни своєї професії бувший різьбар Ріл сказав таке:

„Щоб зробити різьбу артистичної вартости, на це треба два або три місяці часу. Щоб заплатити за таку роботу, треба дістати щонайменше 500 долярів за одну різьбу".

Так каже про різьбу артист. Люди, що на штуці не розуміються, звичайно думають, що на вирізблення артистичної різьби треба стільки часу, скільки на оклепання каменя такої величини, — так як вони думають, що на написання статті треба стільки часу, скільки треба на її переписання.

ШТУКА В ДЕПРЕСІЇ.

Коли на заплачення артистично виконаної різьби треба $500, то нині люди за це готові заплатити всього 5 або 10 долярів.

Виходить, що сьогодні в американській різьбі настали такі часи, що їх найкраще можна описати українською поговіркою: Заки маляр намалює сливку, він прогіть вола.

АМЕРИКА БЕЗ РІЗЬБИ.

Які наслідки того, що різьбар Ріл покинув різьбарство та став „бартендром"?

Для нього особисто — зиск. Коли він передтим мусів працювати два-три місяці на те, щоб зробити різьбу, за яку йому платили $10, то нині, наливаючи горівку й пиво за „барою", він заробить стільки за один день.

А який з того наслідок для американського громадянства? Відомо, американський нарід зискав одного „бартендра", а стратив одного різьбаря. Можливо, що Ріл буде дуже добрий „бартендер", але на всякий випадок доброго „бартендра" дістати багато лекше, ніж виховати доброго різьбаря. Отже американський нарід зискав одного робітника з фаху, на котрий людей навчити легко, а стратив одного артиста зі штуки, на яку виховати людину тяжко. Американці стратили багато зі штуки, бо стратили твори, які Ріл був би вирізав, якби був лишився різьбарем, а зате зискали обслугача за „барою". Обслуга за „барою" потрбна робота, але своєю вартістю вона хвилева; ніколи її рівнятися до тих вартостей, які дає різьба.

Іншими словами, своїм поступком Френк Ріл сказав американцям: не хотіли ви платити за мясо, хлепчіть юшку; не хотіли платити за різьбу, беріть пиво. Це все, на що ви собі заслужили.

ДЕНТИСТИКА БЕЗ БОЛЮ.

Коли кілька днів тому один професор дентистики проголосив, що він придумав лікарство, при помочі котрого можна знечулити зуб до того, що дентист може в ньому вертіти своїм сверликом без болю, то навіть дентисти похитували з недовірям головами, кажучи, що це неможливе.

Тепер д-р Лірой Л. Гартмен подав, що він справді такий середник придумав та подав до публичного відома, як можна цей середник собі робити.

Це відкриття зробить великий переворот у дентистиці. Досі, як дентист вертів своїм інструментом у зубі, а пацієнт кричав з болю, то неодин зубар думав, що йому нічого не лишилося до роботи, хіба питатися: „Чого ви кричите?"

Як пацієнт сказав: „Болить!" — то були дентисти, що говорили: „Справді? Я нічого не чую!"

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 2. січня ц. р. наша громада в Когоз, Н. Й., стратила доброго громадянина, члена бр. св. Петра і Павла, від. 57 У. Н. Союза, і члена Горожанського Клюбу, **Антона Афиновича.**

Покійний родився 27. листопада 1891 р. в селі Людвіга, повіт Тернопіль, Галичина. Прожив 44 роки. Оставив жінку Євдокію і діти: Івана й Анну.

Приїхав до Америки в 1907 р. до Когоз і жив тут до смерти. Вступив до У. Н. Союза в 1921 р. і був щирим членом. На народнім полі теж працював щиро, не жаліючи жертв на всі народні потреби. Був попередно в парохії тростісом, у клюбі касієром, а в останнім році був предсідником клюбу.

Не тільки був щирим українцем націоналістом, але й добрим американцем. Служив 7 років у місцевій пожарній сторожі.

Всі члени бр. св. Петра і Павла і всі клюбовці з великим жалем прощають свого доброго Брата і Приятеля.

Нехай чужа земля буде для нього рідною.

М. Малігловка.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана членицї бр. св. Михаїла, 121 від. У. Н. Союза в Ром, Н. Й., складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою поміччю у моїй довгій недузі. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Франя Городницька.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

„ЧИ МУСИТЬ РОСІЯ ГОЛОДУВАТИ?"

„Берлінер Таґеблят" про д-ра Аменде.

Павль Шефер, головний редактор „Берлінер Таґеблят", написав у числі з 12. грудня м. р. довшу статтю про книжку д-ра Аменде „Чи мусить Росія голодувати"? Шефер — першорядний знавець СССР; в рр. 1921—28 він був кореспондентом „Б. Т." в Москві. Позатим він у світовій журналістиці нашого часу — один з нечисленних білих круків; моральність, правда, справедливість не є для нього лише реторичним зворотом. У часах, як навіть консервативні німецькі публіцисти падали ниць перед „союзником" з Рапальо, Шефер, ліберал, писав правду. Тому московський уряд відмовив йому, 1928. р., права на побут у СССР.

Шеферова оцінка книжки д-ра Аменде настільки цікава, що варто передати її — з незначними скороченнями — нашому загалові.

„Про цю книжку... мусить автор цих рядків висловити своє здивування, своє зчудування. Тут виступає пан Евальд Аменде й присвячує 360 більших сторінок обговорюванню теми, яку вважається в культурному світі за непристойність, нетакт. Існує іще щось, наче міжнародна солідарність! Про деякі речі властне не говориться. Соцы належить і голод у Росії, той, що був, теперішній і, так, як це виглядає, і будучий.

„В 1933. році померло в европейській Росії, скажім, 7 міліонів людей. Наш часопис приймав завжди цю цифру за дійсну. Кентберський архиепископ, що раз про це говорив у палаті льордів, оперував іще вищими цифрами. Наше признання д-рові Аменде, що він не сягає аж так високо. Але ця поміркованість, тимбільше, що цеж іде лише про пару міліонів людських екзистенцій, більше чи менше, не може сутньо злагіднити закиду, що д-р Аменде виставив на прилюдний осуд ось такий „вопіючий до неба" скандал, таку ганьбу на ввесь світ, як оце нещастя, що з причин, які можнаб відвернути, впало на совєтського селянина.

„Мова про процес матеріяльної екстермінації безчисленних людей на совєтській землі, процес, що його з політичних причин проводили й проводять, що мав, дальше може мати, мабуть завжди буде мати найжахливіші наслідки. Про ці події світ старається, як лише можливо, найменше приняти до відома. Це глибоко турбує автора. Тому він написав свою книжку. Про причини він розводиться широко й дуже цікаво. З багатьох оглядів цікаво, між іншим, тому, що відси можна багато більше довідатися про дійсний стан білої цивілізації, як із усіх на світі недільних трактатиків, чи з найкращих промов ситих. Пан Аменде є настільки наївний, але й отвертий та людяний, що він може собі позволити закінчити свою книжку ось як:

„Чого ми, згідно з нашим переконанням, маємо право домагатися, це те, що можна почати, без дальшої страти часу, висвітлювати правдиве положенн людей у совєтській державі, що страждають від нужди".

„Пан Аменде приймає сократівською методою, що по такому висвітленні світ заходу зараз поспішить з моральною і матеріяльною поміччю жертвам безпощадної політики... чи це Совєтам подобається, чи ні. Але й сам пан Аменде виясняє, чому не лише капіталістичні держави, але і Сталін і сталінці взагалі не хочуть такої помочі. Совєти її не хочуть, бо вони, висловлюючися лаґідно, радо бачать загибіль своїх противників. Виголодити їх, винищити примусовими роботами в підбігунових лісах, засудити на нуждене животіння десь на Сибірі, це дійсно першорядна метода, коли йде про те, щоб, з можливо широким жестом Пилата, знищити „клясового ворога". Але це ганебна метода, коли йде про людські почування й заповіди, про любов ближнього. З цього становища розглядає справу д-р Аменде, з послідовністю й глибиною, яка дипломатичним опортуністам і ґешефтярам таксамо незрозуміла, — коли не прикра — як незрозуміла буде й фанатикам у Москві. Та не лише фанатики при кермі. Автор справедливо натякає, що це передусім політичні мотиви, які зродили колективізацію селян — це елітенське ограблення безчисленних одиниць — із неминучим вислідом жахливого голоду. Цей голод потягнув за собою більше жертв, як голод у 1921—22 рр., що також коштував життя міліонів людей, а не був вислідом докладно простудійованих урядових заходів, лише з бігу кількох нещасних обставин... Зі становища Совєтів голод став для селян наукою, що коштує спротив колективізації, і ця наука дійсно не зле поділала. Та всеж не так, щоб тепер була вже забезпека перед новими катастрофами, або щоб можна було осягнути давніший, релятивний добробут.

„Книжка д-ра Аменде по мистецьки відтворює цю політику; узгляднена й національна політика Совєтів. Також колективізація була примусовим підпорядкуванням поодиноких народів московській централі, всупереч правам, які признала сама Москва. Ця процедура є покришкою для уодностайнення селянина в цілому совєтському Союзі. Ця боротьба за людські екзистенції, що велася багато більше на господарській, як на політичній арені, це страшна драма. Були спротиви. Лише в малій частині з людських мотивів, що міродайні для д-ра Аменде. Багато більше зі страху перед можливими, як здавалося, потрясеннями в будівлі совєтської держави. Як залізно Сталін виключив ці можливости, представлено в книзці ясно.

„Ця книжка це два обвинувачення. Одно, що звертається проти всіх спричинників цих відносин. Друге виступає проти байдужности, безвідповідальности, нелюдяности світу. Після появи цієї книжки, що зображає методи совєтської політики в одній конкретній разі, ніхто вже не зможе сказати, що він нічого не знав — і обмити руки".

—о—

Щодо останнього Павль Шефер дорівнює оптимізмом, або — як він каже, — „наївністю" д-рові Аменде. Може що тижня появлятися така книжка, а т. зв. „культурний світ" буде й дальше сліпий, глухий і німий; навіть не чутиме потреби вмивати руки.

Найцінніше в статті ред. Шефера є **ствердження, що голод 1932—33 р. це була пляново підготована й переведена кампанія.**

Це ствердження цінне тим, що Шефер це один із найкращих европейських знавців СССР і один з найбільших „асів" у світовій журналістиці.

Слабою сторінкою Шеферових завваг є те, що говориться там про голод у „Росії", винищування „російських" (московських) селян. Шефер дуже добре знає, що не московських селян виголоджує Сталін. Але — про ріжні „але" на іншому місці. — („Новий Час").

І. В.

Музикальна.

— О, бачу, ваша донька грає на фортепіяні.

— Так, вона дуже музикальна! Подумайте: твори на чотири руки вона грає одним пальцем.

Роздумались.

І ти врешті одружився з Іриною?

— Так, ми спочатку мали намір залишитися добрими приятелями, але потім роздумались.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!
УКРАЇНСЬКА ШКОЛА СВЯТОГО ЮРА УЛАШТОВУЄ
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
В СУБОТУ, ДНЯ 25-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1936 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок точно в годині 7-мій ввечір. — Вступ 50 центів.
Дорогі Громадяни! Кому залежить добро і будучність української школи у Ню Йорку, щоб цю тепер вечірню школу переміняти на цілоденну. Нехай спішить на Шкільний Баль, де спільно забавимося до пізної ночи. Ми робимо всі можливі заходи, щоб всіх участників вдоволити. До найчисленнішої участи запрошує — **Шкільний Комітет.** 19-20

ДО КРАЮ
РОШІ
ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯРАХ І ТЕЛЕҐРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

- Продаємо шифкарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
- Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.
- Продаємо і вимінюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реальностей.
- В кождій справі просимо кождого Українця в Америці удаватися в повищих справах до свого українського бюра котрого властителем від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUCK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

ДАЙТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНИТУ БРОШУРУ:
THE UKRAINIAN QUESTION
AND ITS
IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN
by LANCELOT LAWTON (London)
яку щойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів.
Замовляти:
"SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.
УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Клюбів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, що хотілиб представити Американцям українську справу коротко, ядерно й зрозуміло. Є там теж подані ті міжнародні постанови, що відносяться до українських поневолених земель.

ВІДОЗВА
до громадян села Миколаєва й Підсоснова, пов. Бібрка, і до громадян з села Германова, пов. Львів.

Щоб не забирати багато місця в нашій газеті „Свобода", ми постановили, щоб усі три громади повідомили своїх громадян за одним заходом про просвітне, патріотичне й економічне, нам святе діло, в тих громадах.

Односельчани Миколаєва шлють до нас такі просьби і кличі: Дорогі Родимці, поселені на вільних землях! Із зложених Вами і нам надісланих жертв та з жертв, зібраних між нами, повстав одноповерховий Український Народній Дім, котрим можемо повеличатися між околичними селами, як і роботою в нім, одначе брак іще внутрішніх уладжень. Кооперативний склеп і читальня вже перенесені зі старого будинку до нового, але решти, нам пожаданої, не можемо докінчати без Вашої дальшої помочі.

Односельчани Підсоснова шлють до нас такі просьби: Дорогі та свідомі односельчани Підсоснова! Вам відомо, яку тяжку боротьбу ми переживали між партійними Качковського і українцями, тепер обєднаними в нашій громаді. Це нас так зворушило, що ми взялися до енергійної і жвавої праці коло будівлі власного Українського Національного Дому. Комітет для цієї будови зараз взявся до збірок фондів. Досі зібрано між односельчанами, що Ви передали з Америки, $100 і пару десятків з Канади. Частину з тих грошей ми зужили на будову цегольні, як знимка Вам показує. Буде своя цегла і буде цеголня для нашої кооперативи. Решта грошей піде на закупно площі під дім. Може п. Дмитро Параньків відступить часть саду при роздорожу коло церкви, бо громадського місця годі зараз набути. У зимовій порі ми раді би стягати дерево і камінь, на що просимо Вашої грошевої помочі.

Односельчани Германова пишуть нам таке: Дорогі Родимці з нашого села і взагалі всі, що жертвували на Український Народній Дім у громаді Германові! Сердечно дякуємо Вам за всю Вашу поміч. Ми дім збудували і провадимо національне і просвітне життя, але за незабутої польської пацифікації дім, як дах так і в середині, був понищений. Ми, скільки могли, то полатали, але вигоди не маємо. Нам треба більшої бібліотеки до читальні, тож просимо матеріяльної помочі.

Ми тут, Комітети для тих трох громад, будемо робити спільний баль 1. лютого. Як підемо з колядою по своїх односельчанах, то просимо не відмовляти лепт на цю ціль. Беріть наші тікети та помагайте розпродувати між знайомих. Ми не сміємо їм відмовити на їх клич, бо наша добра воля єднає нас зі святою рідною землею і з українським народом. „Ми знаємо, що їм треба подати нашу руку і приглянутись їх життю.

Ті, що жертвували на будову Українського Народнього Дому і Кооперативи в Підсоснові, пов. Бібрка: М. Теклінська, А. Голодняк, М. Баран і М. Новак по $5; А. Савіцький $3; К. Голембйовська з Калецьких і А. Вишинська по $2; К. Паплавська, А. Каролик, К. Берто, М. і Ю. Шкляр, Т. Зарицький і Т. Дзвоник по $1; С. Баґрій і М. Сіколяк по 50 ц.; Т. Букар 10 ц. Дохід з балю $98.30; Комітет Миколаєва дав $10; з весілля у п. Василишиних $3; К. Конюх з хрестин $5.50; в У. Н. Домі зібрано $5.50. Нових жертв разом $156.40; в банку було $203.60. Разом $360.00.

Комітет.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 24. січня помер член тов. Просвіта, відділу 312 У. Н. Союза в Савт Плейнфілд, Н. Дж., **Стефан Дорош.** Покійний походив зі села Танковичі, повіту Мостиска, Галичина. Уже від довшого часу занепадав на здоровлю, і смерть забрала його ще в молодому віці, бо прожив тільки 42 роки. Покійний полишив дружину та двох синів, для яких був завжди добрим та примірним батьком і мужем. Коли ще був при добрім здоровлю, то брав активну участь в громадській праці в своїй місцевости. Ніколи не відказався від жертви на ріжні тутешні цілі, а таксамо на поміч Рідному Краєві.

Похорон відбудеться в понеділок, 27. січня, в годині 9-тій рано з дому під ч. 407 Гамілтон Булевард, Савт Плейнфілд, Н. Дж., а опісля буде відправлене богослуження в місцевій українській церкві.

Земля йому пером.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЧІКОПІ ФОЛС, МАСС.

Замісць вінка.

Гром. М. Федорів пересилає до Обєднання $3 на Рідну Школу замісць вінка на могилу бл. п. Стефана Мельника.

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
ОДНОСЕЛЬЧАНИ ГЕРМАНОВА-ПІДСОСНОВА І МИКОЛАЄВА
: влаштовують :
ВЕЛИЧАВИЙ
БАЛЬ-DANCE
В СУБОТУ, ДНЯ 1-ГО ЛЮТОГО 1936 РОКУ
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
ПОЧАТОК В ГОДИНІ 7:30 ВВЕЧІР.
Музика першорядна. ——::—— **Вступ 50 центів.**

Дорогі та свідомі Українці!

Вам відомо, що кожна з тих громад шукає фондів на будову або на викінчення Українського Народнього Дому і Кооперативи у своїй громаді. Отож влаштовуємо згаданий баль, а цілий дохід призначений виключно для цеї ціли.

Найдорожчі Українці! Односельчани Миколаєва і Підсоснова, пов. Бібрка, складають Вам сердечну подяку за Вашу участь на нашій балевій забаві, котра відбулась 16. листопада 1935, та котра принесла доходу $200.00. Яка радість запанує між нашими родимцями в краю одержавши таку поміч зза моря, що скріпить їх сили до дальшої праці на ниві просвітній, та дасть витревалости в боротьбі за кращу долю для наших поколінь.

Отцею дорогою здаємось ще раз на Вашу поміч і просимо закупити тикети на нашу спільну забаву, де забавитесь до схочу старші і молодики при українських і американських танцях.

Свідомого українця неповинна стримати ні заверуха ні невідповідний час, а прийти і забавитись разом на ціль свого народу.

20 **Комітет.**

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

"UKRAINIAN NIGHT" IN PHILADELPHIA

I believe most of us will frankly admit, that when we express ourselves in Ukrainian, either orally or in writing, we American-Ukrainians encounter much difficulty. This can be attributed to lack or negligence of previous training, or to perfunctory interest in our younger years to our studies while attending "Ukrainian School."

Whichever the case may be, we know that it is "never too late to learn"; yet, such "opportunities rarely knock at the door." However, there is an exception, favoring the ambitious Ukrainian Youth of Philadelphia and vicinity; so read carefully.

If you ever yearned for an opportunity whereby you could conveniently and without any monetary expenditure improve your "Ukrainian," or obtain a comprehensive knowledge of Ukrainian History, Geography — study her Cultural and Literary achievements, either for personal satisfaction or to be amply fortified to intelligently answer any arising queries from Americans concerning Ukrainian political, social, cultural or economical developments, her present plight and aspirations, then take advantage of an unprecedented opportunity which fulfills such désires!

The "UKRAINIAN CULTURAL CENTRE" of Philadelphia, based on the best principles of Ukrainianism, founded in June of 1935, and officially represented at the Third Youth Congress in Detroit, now offers this opportunity! Never heard of it? Here's why.

Since early Fall, an experimental Ukrainian School for young men and women was conducted each Sunday afternoon, from three to six, at the International Institute, 645 North 15th Street in Philadelphia. During that time we have reached a satisfactory conclusion that such a "school" is not only enthusiastically welcome, but is an actual necessity, as the benefits derived from attending these classes are inestimable! The U.C.C.'s potentialities are most promising. Its sessions are therefore being retained indefinitely.

Professor Metro Pasicznyk, well-known Philadelphia Ukrainian, is the engaged instructor, who voluntarily is devoting his time and effort in teaching the fundamentals of the Ukrainian Language, History and Geography, by means of interesting discourses and simplified blackboard demonstrations. He is serving the youth, with pure altruism, if they but want to obtain a better knowledge of their Ukrainian background and thereby acquaint the public with the Ukrainian nation, her culture and aspirations.

The "Ukrainian Cultural Centre" is different! It is not a club. It has no argumentative meetings, collection of dues, officers, political or religious leanings, and, interferes with no existent club. "Awaken, Attract, Unite, Teach, Guide, Serve and Save the Ukrainian Youth," could rightly serve as its motto. Its aims are altruistic and not pecuniary. It has a bright future, great ideals, and a sound foundation, to weather the storm, for permanent existence.

The class is composed of matured Ukrainian boys and girls, representing various youth clubs and several suburban cities. Some of them cummute as much as 25 miles. New members are enrolling each Sunday, so that it now boasts of an appreciable number of students. However, membership must soon close.

Eventually, Dramatics, Singing, Dancing, Embroidery and Transliteration will be introduced into its curiculum; a complete Library founded, so as to insure a well-rounded cultural centre to meet diversified interests. However, improvement and mastery of Our Mother Tongue shall remain the principle objective.

Thursday, January 30th, is "Ukrainian Night" at the International Institute, the first of its kind scheduled there, for which the group is now preparing. Miss Evelyn Hersey, Executive Secretary of the I. I., has promised the presence of distinguished American guests for this event, for which there will be no admission charge. Music, Dancing, and a Ukrainian Cultural Display will constitute the program. All Ukrainians are sincerely invited to attend this affair!

It is therefore quite evident that the "Ukrainian Cultural Centre" group is charged with great possibilities. It is the talk of the town. If you doubt these utopian statements, we invite you to sample a class and be convinced, that it is one of the finest groups ever organized and one of which you shall be proud to become a permanent member.

Alexander W. Yaremko.

HUNTER COLLEGE EXHIBIT

On December 11 and 12, 1935 the Culture Committee of Hunter College sponsored and presented an Ukrainian Exhibit which met with instant success.

As chairman of this exhibit I wish to extend my thanks and appreciation to those persons who helped me in my efforts to make this, the first Ukrainian exhibit ever presented as such at Hunter, a successful venture. I wish first to thank the Soyuz Ukrainok for the loan of the articles which had been on exhibition at the World's Fair. May I say that those beautiful examples of Ukrainian handwork brought forth many exclamations of amazement and praise for their intricate and skilled workmanship and excellent blending of vibrant colors. I also wish to thank the several Ukrainian ladies who were kind enough to offer such articles as they had for the exhibit, and who were also interested enough to come and stay at the College both days and tend to the exhibit. Thirdly I would like to express my appreciation to Miss Mary Shust, also a Hunter girl, and to Miss Rose Oleksyn for the time they spent at the exhibit. Both young ladies were in Ukrainian costumes.

This Ukrainian exhibit was the result of the interest the Culture Committee of Hunter took in a few samples of Ukrainian embroidery submitted by me to an exhibition of Girls' Handiwork. I would like to suggest that all of our Ukrainian college and university students seek and seize opportunities, such as various exhibitions, concerts, bazaars, and the like, given as regular school functions, in which they could introduce a bit of Ukrainian culture and so eventually obtain further recognition and appreciation.

Alexandra O. Lyktey.

THE REAL "COSSACKS"

As society uses discretion in discriminating between the desirables and undesirables in its midst and penalizing the most conspicuous of the latter in the manner it sees fit, we, the embers of the Cossack's Fine Arts Club, have followed the pattern, set up by society itself, in an afford to maintain only the choicest of the "crop" (in our estimation) in our organization.

We, Cossacks, have been confronted with problems in the course of our five-years existence and have disposed of them to the best of our ability and satisfaction. Since the Cossacks' Fine Arts Club is out of the embryo stage of organization development, membership in it is cherished by its members. Our problem at present is in disposing of all doubt, in the minds of our friends, as to whether persons masquerading as members of the Cossacks' Fine Arts Club are really members of the organization.

In an effort to eliminate such doubt we deem it necessary to make our list of members public. The following are members: John S. Billy, Pres.; Walter Kaczmarek, Vice-Pres.; John Kaplysh, Sec.; John Beadzick, Treas.; Walter Chicota, Ass't Treas.; Peter Lupan, Ass't Sec.; John Sycz, Sergeant-at-Arms, Michael Kalnitsky, Librarian, Theodore C. Kaplysh, Russell Milanich, Steve Voloshen, John Sawchyn, John Yunick, Joseph Repuzynsky, Michael Kozub, Nicholas Mucklo, Walter Samotus, Joseph Bilinsky, Walter Palechka, Michael Evanchuk, and Emil Moskal.

The following are Honorary Members: Omer E. Malisky, Att'y, Dr. N. J. Michalenko, John Bilinski, Att'y, Andrew T. Bilinski, John Wolanski, John Tarnavsky, Att'y, Andrew Kohut, choirmaster, John Mucklo, head-coach at Berea High School, Jack Gbur, Joseph Kladnick, and Paul Holowczak.

TED KAPLYSH.

AN APOLOGY

In the January 18th issue of the Ukrainian Weekly there appeared a report of the annual elections of the Young Ukrainian Democratic Club of New York City. In addition to the election results, there appeared a paragraph in reference to the political aspirations of Mr. Zavoyko, an esteemed member of the Ukrainian Democratic Club, the senior organization.

Knowing Mr. Zavoyko for several years I did not hesitate, when writing the report, to put a bit of humor in it. I knew that Mr. Zavoyko liked a joke even though it might be slightly at his expense, but I had no intention of placing him in a ridiculous or embarrassing light. If I have been offensive, I offer my sincerest apologies to Mr. Zavoyko. I hope that Mr. Zavoyko will see it in this light and join in the spirit of fun that has always prevailed amongst the club members.

Joseph M. Uhorchak, Ph. G.

THE PEN PAL COLUMN

Things have been happening since the last column was published. So many letters have come in that I am afraid I won't be able to get them all in one column. I'll do the best I can. though, and those of you who do not find your names in this column may rest assured that it will appear without fail in the next one.

Some of you may be wondering what that number I wrote on my cards in answer to your letters signifies...so I'll explain again. As we are nearing the 500 mark we thought it wouldn't be a bad idea to give our 500th Pen Pal a sort of prize. Of course it's not much of a prize...but we're sure that the lucky boy or girl to get it will be unexpectedly surprised. Our 500th Pen Pal will receive a dollar. We haven't the slightest idea who that Pen Pal will be... but we'll all find out real soon now. Up to date 408 names have appeared in this column...and the 21 names below make it 429. If the letters keep coming in we'll be announcing the name of our 500th Pen Pal before you can say "Peter Piper picked a peck of pickled peppers" ten times without stuttering. (If you think its easy just try it!) All joking aside, though, we really expect to announce the name of the 500th Pen Pal real soon.

Incidentally, I'd like to remind those of our Pen Pals who already have had their names in this column that they may have their requests reprinted as many times as they deem it necessary. All persone requesting Pen Pals will receive a card from me; the card will be numbered...so that all of you can see how close you came to being number 500. Keep on sending in your letters, though, as everything depends on that.

Before we begin with our list of Pen Pals I want to say that a certain person wrote in for Pen Pals, omitting his or her name. That person gave the following address: 5253 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Now, will the sender of the unsigned letter kindly drop me a post card, giving his or her name? Unless I receive the party's name I cannot publish the request, naturally.

And now for our rather long list of Pen Pals (Which, I must say, is a great improvement over the last column!). We'll start with our youngest letter-writer:

Miss EVA BARLIK, 21 Ambridge Ave., Fair Oaks, Pa., is 5 ft. 3 in. tall, has wavy brunette hair, blue eyes and a fair complexion. Eva attends grammar school and is in the 7th grade. She promises to answer all letters and would like to hear from both the boys and the girls. Age 12.

Miss MARY MEDIANOWSKY, 4 Ambridge Ave., Fair Oaks, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, has wavy blonde hair, blue eyes and a fair complexion. Mary likes golfing, dancing, singing and all outdoor sports. She would appreciate letters from both the boys and the girls and promises to be a faithful Pen Pal. Mary will also exchange snapshots. Age 13.

Miss MILDRED SELEMAN, 88 6th St., East Bristol, Conn., has brown eyes, brown hair and is tall and slim. Mildred is a freshman at high school. She says that there are not many Ukrainian people in her town and that she would appreciate hearing from some via mail. Mildred would like to hear from boys and girls her age or a little over. Age 13.

Miss MARY ZIEN, 344 Allen St., New Britain, Conn., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 104½ lb and has a clear complexion. Mary attends Nathan Hale Junior High School and says she enjoys all sports. She would like to hear from Ukrainian boys and girls and promises to write interesting letters. Age 14.

Miss OLGA SAWIAK, 166 Greene St., Bristol, Conn., is 5 ft. 2½ in. tall, weighs 98 lb, has auburn hair, brown eyes and a fair complexion. Olga attends grammar school. She likes dancing and tennis. Olga would like to hear from boys and girls 12 to 16 years of age and she will exchange snapshots. Age 14.

Miss MARY L. HRYNYSHYN, 57 North Main St., Sunderland, Mass., is 5 ft. 4½ in. tall, weighs 104 lb, has blue eyes and brunette hair. Mary is a sophomore at Deerfield High School. Of all her hobbies Mary likes crocheting best. She enjoys dancing and is interested in all sports. Mary says: "I would like to hear from both girls and boys, whether rich or poor, weak or strong, from far or near. I could make a statue laugh and hardboiled egg cry... so come on everybody! Put some pep into yourselves and write to me. I expect to receive many letters so please don't disappoint me." Age 15.

Miss PEARL SAWIAK, 166 Greene St., Bristol, Conn., is 5 ft. 5 in. tall, weighs 112 lb, has blonde hair, blue eyes and a fair complexion. Pearl attends grammar school. She likes dancing and tennis. Pearl would like to receive letters from boys and girls 15 to 18 years of age and will exchange snapshots. Age 15.

Miss ANNA TERPAK, 13 Edgewood St., Bristol, Conn., is 5 ft. 2½ in. tall, weighs 110 lb, has blue eyes, blonde hair and a fair complexion. Anna attends Bristol High School and is in her junior year. She likes dancing and swimming. Anna would like to hear from boys and girls 16 to 19 years old and is willing to exchange snapshots. Age 16.

Miss ANNA JANE DUDEK, 2525 "A" St., Liberty Boro, McKeesport, Pa., is 5 ft. 3 in. tall, weighs 135 lb, has brown eyes, reddish brown hair and a fair complexion. Anna-Jane likes dancing, swimming, singing and horseback riding. She would like to hear from boys and girls of all ages and will exchange snapshots. Age 16½.

Miss ANN KUZINA, 193 James St., Buffalo, N. Y., is 5 ft. 2½ in. tall, has blue eyes, chestnut hair and a fair complexion. Ann is a junior at Fosdick Masten Park High School in Buffalo. She is interested in dancing, movies and collecting scenic postal cards. Ann would like to receive letters from Pen Pals 17 to 27 years old. She wants some of the older Pen Pals to write to her, too. Ann promises to answer all letters and hopes to receive many of them. Age 17.

Miss CONNIE SOKOL, 473 Tenny Ave., Campbell, Ohio, is 5 ft. 2 in. tall, weighs 103 lb, has brown eyes, brunete hair and a light complexion. Connie attends Memorial High School, where she is a sophomore. She likes to go bob-sled riding in winter and roller-skating in summer. Connie also likes dancing. She would like to hear from both sexes and promises to write interesting letters. She will exchange snapshots. Age 17.

PETE BOOLEY, 312 Water St., West Newton, Pa., in 6 ft. tall, weighs 150 lb, has brown hair and a dark complexion. Pete is a junior at West Newton High School. He prefers basketball to other sports and is also interested in drum and bugle corps, since he belongs to the Yellow Jackets Drum and Bugle Corps of West Newton. Pete hopes to receive many letters from both sexes. Age 17.

Miss CATHERINE DEAH, 2803 Carey Way, S. S. Pittsburgh, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 115 lb, has light brown hair and green gray eyes. Catherine would like to hear from girls and boys who are 17 to 21 years old. She will exchange snapshots. Age 17.

Miss ANNE YACYSHYN, 833 Starkweather Ave., S. W., Cleveland, Ohio, is 5 ft. 7 in. tall, has blue eyes and long blonde hair. Anne is a member of the Ukrainian National Association, O.D.W.U. No. 8, Ukrainian Red Cross and Ukrainian Folk Dancing Club. She wants Pen Pals from Coney Island, New York City, Chicago, South Americe and Canada...but letters from other places will also be warmly received. This invitation includes both sexes. Anne, promising to answer all letters, states that the first two persons to write to her will receive her picture. She adds that she is very lonely and has "lots of time to write many Pen Pals. Come on all of you Ukes and write!" Incidentally, Anne would like to hear from "N. B." of Rossford, Ohio. Age 18.

Miss ROSE MARIE LESTITIAN, 52 S. 15th St., S. S. Pittsburgh, Pa., is 5 ft. 2 in. tall, weighs 104 lb, has blue eyes, dark blonde hair and a fair complexion. Rose-Marie attends South High School and is in her senior year. Although she likes dancing she also goes in for other sports Rose-Marie would like to hear from Pen Pals who are 18 to 21 years old She will exchange snapshots. Age 18.

Miss VICTORIA LENSKY, 402 Fulton St., Buffalo, N. Y., is 5 ft. 9 in. tall, weighs 128 lb, has brown hair and brown eyes. Victoria is interested in art and sports. She also likes dancing very much. Victoria would like to hear from boys 18 years of age or older. She promises steady correspondence with interesting letter-writers. Age 18.

JOHN KOCHAN, 2119 24th Ave., South Minneapolis, Minn., is 5 ft. 9 in. tall, weighs 150 lb, has blue eyes and blonde hair. John graduated high school and played football and basketball on the school team. He was captain of the basketball team in his senior year. John would like to hear from Pen Pals from all over. Age 19.

Miss HELEN ZADOROZNY, 2517 E. 31st St., Lorain, Ohio, is 5 ft. 4 in. tall, weighs 122 lb, has blonde hair and brown eyes. Helen graduated from Lorain High School in June, 1934. Her favorite pastime is dancing and singing. She also likes all kinds of sports and likes to embroider and crochet. Helen would like to hear from some Ukrainian club members as she is interested in Ukrainian club affairs. She hopes that some boys and girls from Cleveland and near by cities will write to her as she is in a position to visit them. Helen would appreciate letters from other States, too. She would like her Pen Pals to be 18 years of age and over. Age 19.

Miss ANNA LUSCHYK, 1149 3rd Ave., Berwick, Pa., has wavy brown hair, brown eyes and a fair complexion. Anna's favorite pastime is singing Ukrainian songs. She also likes reading and dancing. Anna would like to hear from both the boys and the girls and is willing to exchange snapshots. Age 21.

Miss ANNA B. SAVRUK, 1202 2nd Ave., Berwick, Pa., is 5 ft. 1 in. tall, has wavy grown hair and brown eyes. Anna is interested in sports, music, dancing, embroidering, Ukrainian folk dances and everything pertaining to things Ukrainian. Anna would like to hear from both the boys and the girls. Age 22.

MICHAEL MARCHU, Jr., 705 Princeton Ave., Palmerton, Pa., is 5 ft. 8 in. tall, has dark hair and a fair complexion. Michael is a junior at the Stephen S. Palmer High School. He is fond of all sports...especially besketball. Michael is also interested in dancing. He woud like to hear from boys and girls between the ages of 16 and 20 and is willing to exchange photos.

Well, I believe that's enough for one column! Keep on sending in your letters, though...all of you. Remember, there's nothing like making new friends... especially when they are of your nationality. Send your letters and cards to the following name and address:

THEODORE LUTWINIAK,
81-83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

ШИФКАРТИ

на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, візи, перміти, афідевіти, петиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти даровизни, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню A), NEW YORK, N. Y.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО

Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажає видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якости, а наша услуга є завше першорядна.

Ми починаємо нашу ціну дуже низеньким числом, так, що особа в дуже умірковaних матеріяльних умовинах може нами послугуватися.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25 St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

ДО СТАРОГО КРАЮ
Їдьте просто з Ню Йорку до ҐДИНІ
на новім поспішнім моторовім кораблі
„ПІЛСУДСКІ"
15. ЛЮТОГО І 12. БЕРЕЗНЯ
Лише туристична і третя кляса.
Нема ліпшої третьої кляси як на мот. кор. „Пісудскі".
Голосіться до місцевих агентів або до:
GDYNIA - AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

З ПРИЧИНИ СТАРИХ ЛІТ продам або вирентую БУЧЕРНЮ з інвентаром. Бизнес дуже добрий і вироблений у центрі української кольонії. Голосіться на адресу: 20-6
PEREGRIN PARTEL,
420 Lehigh Avenue, Palmerton, Pa.

ПОСАДА ДЛЯ ДЯКОУЧИТЕЛЯ.
Нюарська правосл. парохія св. Вознесіння пошукує дякоучителя, який вміє управляти хором, улаштовувати представлення, концерти і т. п. Платня згідно з умовою. Голоситися листовно на адресу: 20
UKRAINIAN ORTH. CHURCH,
179 Court Street, Newark, N. J.

Dr. M. SMITH
перенісся на
46 E. 7th STREET. NEW YORK
між 2-ю і 3-ю Евеню, близько церкви св. Юра
Phone: Drydock 4-2486.
Урядові години від 12 до 2-го і від 6 до 8 ввечір.

НЕДУЖІ ЧОЛОВІКИ Й ЖІНКИ
ХРОНІЧНІ Й ГОСТРІ НЕДОМАГАННЯ ЛІКУЄТЬСЯ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ.
ВДОВОЛЯЮЧІ Й ШВИДКІ ВИСЛІДИ.

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню крови, шкіри і нервових недуг, катару й хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбаґа, сіятики, невральгії, запалення нервів (нюрайтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, везенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маете якінебудь недомагання, що їх не розумієте, порадьтеся довірочно мене: я вам усе виясню.
Мої ціни умірковані.
Екзамінація крови, ляบораторні досліди, проміні X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.
DR. L. ZINS
Поверх 25-літня практика.
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4-тою Евенею й Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 8 ввечір.
В неділі: від 9 рано до 3 зполудня.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

СВІЙ ДО СВОГО!
Одинокий український погребник в околиці Перт Амбой і Картерет, Н. Дж.
SAMUEL P. KANAI,
433 STATE ST. cor. WASHINGTON
PERTH AMBOY, N. J.
Телефон: P. A. 4-4646.
Чемна обслуга. — Умірковані ціни.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(81)

Все ще в страху перед львами. Джовнс виліз на дерево, щоб відпочити. Змучення зломало його й він заснув. Спокій його спочинку сильно ріжнився від тих подій, яких свідком він мав стати в короткім часі...

...Коли Джері спав, як невинна дитина, Тарзан, за почином Томі Велша, шукав слідів пропалого ґеольоґа. Серед скалистих ярів і хребтів гір Ґензі це не була така легка справа, але Тарзан робив це уважно...

...Тимчасом Томі вертався до свого табору в надії, що там застане вже Джовнса. Недалеко табору він почув нагло шелест у корчах. Може це був Джовнс? — подумав собі. Як він станув на поляні, то нагло побачив, що його з усіх боків обскочили араби й чорні.

Він пізнав у них бандитів, що шукали рабів, від котрих він уратував Тарзана. „Геть звідси, забирайтесь!" — він крикнув, вимахуючи на них своїм машиновим крісом. Нагло почув під своїми ребрами цівку револьвера й почув голос: „Кидай машиновий кріс! Скоро!"